

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dissapte 9 d'Agost de 1913

Núm. 184

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLOUMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplénida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

LA VAGA DE L'ART FABRIL

NO HI HA SOLUCIÓ

Semblava que s'havia d'anar a la solució de la vaga, amb l'acceptació per part dels obrers de la fórmula proposada: decret del Govern estatuint la jornada de deu hores i l'augment en els preus fets i en els jornals. Desgraciadament, no ha sigut així. Els obrers no accepten, no volen renunciar el treball fíats amb aquesta promesa. Lamentem la decisió, perquè amb el consegüent acord de vaga general tenim por d'una perturbació inútil de l'ordre, donant motiu per a l'intervenció de la força pública i vinguent darrera d'això l'ofegament de la vaga, sense millores de cap mena. La lamentem, ademés, perquè creiem acceptable la solució i ventajosa des del punt de vista obrer.

Que no's tenia confiança en la promesa? Per això hi havia condicions i garanties a demanar. Es que'ls obrers se veuen tant ignocents o ingenus que no poden evitar ésser enganyats?

L'acceptació de la fórmula del Govern condicionada, garantitzada, assegurada de la manera

que s'hagués cregut millor, era la vaga guanyada, era el triomf esclatant dels obrers. Triomf moral davant de Catalunya i davant tot el proletariat; triomf material davant la seva situació econòmica.

I ara, que passarà? Encomanada la direcció a elements estranys als de l'Art Fabril, anant a la vaga general, sense ambient en l'opinió proletària per a secundar un moviment així, succeirà que la vaga general no passarà d'un intent, que hi hauran coaccions, que la força entrarà en joc i que'l mauser, potser no més el sabre, serà la solució d'un conflicte que fins ara tan bé s'havia portat i que tant encaminat al triomf anava.

Voldriem que això no fos. Sincerament hem advocat pels obrers i els hem aconsellat de la manera que'ns ha semblat millor per a guanyar. Laquesta manera d'ara ens sembla que és la millor per a perdre. Voldriem, ho repetim, que així no fos, per bé dels treballadors i de la seva causa. Però molt ens ho temem.

la importància que té la municipalització del servei d'aigües en la major part de les ciutats angleses.

Segons els dades publicats pel *Municipal Year Book for 1904*, (pág. 308), el nombre de ciutats angleses que tenen municipalitzat el servei d'aigües es: a Anglaterra i Gales, de 788; a Escòcia, de 188; i a Irlanda, de 69, amb un capital total de 67.998.457 lliures esterlines. El total d'ingressos que obtingueren els Municipis en els anys 1900-1901, fou de 4.862.568 i els desemborsos de 2.462.684 lliures esterlines.

Londres era l'excepció més interessant. Vuit companyies venien suministrant-li l'aigua i en més d'una ocasió el *London County Council* pensà en escometre l'empresa, donada l'escassetat de la quantitat d'aigua suministrada i la impotència de les companyies per a satisfer les constants demandes. Son *Metropolitan Water Board*, creat per l'acta de 1902, inclou ja la capital anglesa en la llista de les ciutats que han municipalitzat el servei d'abastiment d'aigües.

En èpoques antigues se troben precedents de la moderna municipalització del servei d'aigües. Se citen com a exemples, Southampton, que data de 1420; Plymouth, de 1583; i Oxford, de 1610. En la primera meitat del passat segle se troben ja ciutats que acometen l'empresa de proveir-se d'aigua, però es en la segona meitat del segle XIX quan major desenvolupament adquireixen les empreses municipals. En Manchester, exercida directament el servei des de 1847 en que comprà les obres realitzades per la *Manchester and Salford Company* que suministrava tres milions i mig de galons diaris d'aigua (1). Logrà prompte elevar aquesta xifra fins a la de 10 milions, i encara que en 1875 pogué disposar ja de 25 milions, continuaren els treballs per a assegurar un abastiment en condicions normals i suficients, adquirint el llac Thirlmere, en el Chamberland, situat a més de 100 milles de la ciutat, lo que permeté allunyar els temors d'una escassetat fins en èpoques de sequia. El resultat econòmic de l'empresa s'ha estimat com favorable, donada la importància de les obres acomeses i les dificultats que presentava l'empresa. L'ingrés líquid en 1902 fou de 202.688 lliures esterlines i els pagos per interessos i amortització de 171.910 i 47.308.

A Liverpool, el servei anava a càrrec de dues empreses. En 1848 se va acometre municipalment, més que res per a atendre necessitats sanitàries millorant notablement mercès als treballs realitzats amb posterioritat i a l'aprofitament de les aigües del llac Vyrnwy. En 1902-

(1) Cada galó es equivalent a 4 litres i mig.

1903 hi hagué una ganància neta de 60.744 lliures esterlines, després de destinar-ne 212.004 a pago d'interessos i amortització.

Glascow, fins a 1860, se sortia d'aigua que li proporcionaven del Clyde dues companyies, aigua de no molt bona qualitat. Amb el desenvolupament de la població i de l'industria fou insuficient el servei de les empreses privades i en 1860 s'acometeren les obres per a proveir-se del llac Kairine. Glascow logrà posseir aigua bona en quantitat abundant i molt barata, mes apesar de això, encara es pensà i començà a pensar-se en pràctica el projecte per a augmentar el canal d'aigües condinades a la ciutat.

El preu de l'aigua, labana de municipalitzar-la era el d'un xel·lin i dos penics per lliura esterlina de valor imponible, i disminuït després a 6 penics, en 1899 a 5 obtenint en l'exercici de 1899 el Municipi una ganància de 42.637 lliures esterlines, calculant Bachin més de 1.300.000 les que s'han estalviat els consumidors.

Birmingham, den Chamberlain la municipalització del servei d'aigües. Encara que 1851 per la *Local Improvement* podia acometre l'administració directa, fins a 1874 no's pogueren vencer certes resistències. Se compraren les ja realitzades per la Companyia concessionària i Chamberlain logrà imposar el seu criteri de procurar millorar el servei i disminuir el preu. Des de 1876 a 1893 el consum diari augmentà de 8 a 16 milions de galons d'aigua, calculant-se per Montet en 2.825.000 francs la redacció operada en les *water rents*. Tal fou el bon resultat obtingut que prompte s'acariolà el projecte d'aprofitar aigües del país de Gales en quantitat tal que se disposarà de més de 30 milions de galons diaris, creient-se que a pesar de ésser necessàries 7 milions de lliures per a costejar les obres, sense que accedeixi el preu de l'aigua del que tenia abans de municipalitzar el servei, podrà el Municipi sense gran esforç anar-lo aportant.

En 1902 hi hagué un excés d'ingressos de 150.882 lliures esterlines, destinant-se 14.768 a la caixa d'amortització i el restat a pago de part d'interessos que ascendien a 216.463.

Leeds, que tenia servei públic lo convertí en privat; però en 1852 en vista del fracàs de l'empresa tornà a donar-li el seu anterior caràcter, conseguint que mentres la població experimentava un creixement del 20 per 100 el del consum de l'aigua fos el del 60. En 1902 la ganància neta fou de 43.421 lliures esterlines.

L'idea continguda en les paraules de Chamberlain explica el caràcter pràctic i altament humanitari que ha presidit a Anglaterra a la tendència muni-

cipalitzadora; hi ha que fer la vida més facil, més doradera; hi ha que procurar el disfrutament dels serveis de interès públic pel major número possible d'individus, encarrilant en les ciutats modernes una corrent de solidaritat universal favorable a aixecar la condició de l'home mitjansent el disfrutament per tots de les ventatges i goijos que la civilització descobreix.

Els anglesos a l'aplicar els principis del socialisme municipal guiats pel seu caràcter pràctic no han fet més que acceptar una necessitat fíla de la forma social moderna que imposa al Municipi noves funcions i que reclamen la seva intervenció en fets als que abans pertanyien estrany.

Ciutats en quins Consells municipals no hi existeixen socialistes o tant sols pertencen en aquesta escola un número limitadíssim insuficient per a imprimir una direcció a l'administració municipal, son ciutats quins principals serveis públics estan municipalitzats. Els individus dels Consells de comtat o dels Consells de ciutat no toleren, sense protesta, els titils de socialistes pels seus acords a prop de la municipalització, donant lloc a que l'escriptor Webb hagi comentat amb ingeni la situació dels consellers individualistes que aproven l'administració directa per les viles, de certs serveis.

«L'home pràctic—diu Sidney Webb—rebutja i menyspreua el socialisme. El regidor individualista, camina per l'empedrat municipal, il·luminat pel gas municipal, escorbat per les escobres municipals i rentat amb aigua municipal, veient en el rellotge municipal del mercat municipal que és massa aviat per a trobar als seus fills a la sortida de l'escola municipal, situada al costat del manicomi del comtat i de l'hospital municipal; se serveix del telégraf nacional per a advertir los que no vinguin pel pare municipal, sinó que prenguin el tramvia municipal per a anar a buscar-lo a la sala de lectura municipal tocant a la biblioteca municipal i al museu municipal, on desitja consultar certes publicacions nacionals per al pròxim discurs que pensa pronunciar en la sala municipal del Consell per a la nacionalització de canals i augment de la intervenció governativa en els ferrocarrils. No feu perdre'l temps a un home pràctic disecant els absurdos del socialisme. *Self-help*, senyor, es el *self-help*, individual, es, que ha fet de nostra ciutat lo que es. L'home pràctic rebutja i desprecia el socialisme.»

Municipalització de serveis públics

Son desenvolupats a Europa. -- Continuació de l'estudi d'Anglaterra. -- Municipalització del servei d'aigües. Caràcter pràctic de la municipalització. -- Comentari ingenios sobre l'home pràctic que desprecia el socialisme pero accepta les seves reformes.

Els serveis que han sigut municipalitzats en major nombre de ciutats, son serveis d'innegable caràcter públic, tant per raó de la necessitat que satisfan, com per la índole de certs elements necessaris en sa implantació.

El Municipi té medís per a poguer atendre'ls; sa acció es progressiva, dinàmica; milloren els serveis en ses mans; s'obtenen perfeccionaments tècnics; se extén l'esfera d'acció; se logra una major intensitat en la vida social. Mercès a la municipalització, hi ha poblacions

que han lograt reduir la xifra mitja de mortandat, que han allunyat d'elles epidèmies; mercès a ella s'ha evitat que sols certes classes socials poguessin usar serveis quina utilitat per a tots es innegable.

Després d'haver vist encara que ràpidament, per no permetre altra cosa les condicions d'aquest periòdic, els principals serveis quina administració directa ha sigut acomesa pels Municipis anglesos, anem a ocupar-nos, abans de passar a l'estudi d'altres nacions, de

El recurs d'alçada de les entitats i corporacions econòmiques no és d'un ordre merament teòric que no privi de firmar l'escriptura com diu l'Empresa Caballé, perquè en ell se demana amb fonaments legals la nul·litat de tot lo actuat per l'Ajuntament dssprés de les dues reials ordres d'autorització i excepció de subasta.

No és d'un ordre merament teòric la derogació de l'acord perfeccionant el contracte per obligar a l'Ajuntament a fer lo que no ha volgut fer encara estudiant el projecte tècnic, els plànols de les obres municipals i els reglaments de policia per al règim i distribució de les aigües, tot lo qual és la materia i objecte essencial del contracte.

No és d'un ordre merament teòric la qüestió de les garanties a favor de la ciutat que l'Ajuntament no ha estipulat ni ha volgut preveure, entregant el monopoli de les aigües a favor d'una Empresa i, amb éll, els interessos comunals, sense cap escrúpol de consciència, deixant indefensos a tots els ciutadans i a les generacions que han de venir.

Contra la guerra INCAPACITAT D'ESpanyA PER A COLONITZAR

«Perquè aquesta guerra crònica en el nord del Marroc?», se pregunta el país. I els governants i alguns ignars amb pretensions de suficiència, contesten: «Perque hem de colonitzar aquesta zona del Marroc, per mandat d'Europa i per exigència dels propis interessos vitals.»

Tot això del mandat d'Europa es una tonteria aparatosa. I tot això altre dels vitals interessos d'Espanya és un sarcarme fidel. Mes, sigui com sigui, se vol anar de totes passades a la colonització espanyola del Marroc septentrional.

Les velles històries i els fets nous ens ensenyen que l'Espanya pateix una veritable i incurable incapacitat per a colonitzar. Malgrat tota la cavalcada heroica de les seves conquestes, els espanyols no han estat mai un poble «colonitzador», sinó merament un poble «ocupador». Anàlegament, com feia constar l'Angel Ganivet, els espanyols no han constituït mai un poble «militar», sinó tant sols un poble «guerrer», que es molt diferent cosa i de molt més baixa valua.

En la qüestió del Marroc queda demostrat una vegada més lo que acabem de dir. Tractarem avui de l'aspecte de la colonització. I el tractarem valentíno de testimoni valiosos, un d'ells verament irrecusable.

Tant malament va aqueixa broma tràgica de la colonització espanyola en el nord d'Àfrica, que fins els mateixos africanistes professionals censuren amb duresa l'obra que allà se realitza sota la inspiració dels genis polítics de Madrid. Tenim en la nostra taula de redacció el darrer número de la revista «Espanya en Africa», que's publica a Barcelona, i en lloc preferent inserta un article del conegut africanista senyor Corbella Alvarez. El títol ja ho diu tot: «Estamos en Africa para colonizar». Heus aquí lo que han oblidat els que dirigeixen la acció africana. I l'article els en fa memoria:

«Pongámonos—escrin—en lugar del moro. Nos ve llegar e instalarnos. Claro, a su punto de vista somos invasores y luchamos por su independencia. Pero si el moro viera que esos invasores le procuran ventajas morales y materiales, es decir que lo «colonizan», entonces si bien no será nuestro amigo, cesará de ser nuestro enemigo. Mirad lo sucedido con Francia en Argelia.»

»En la misma zona pacificada de Melilla, ¿qué obra de colonización han hecho nuestras autoridades? Ninguna.

¿Qué ventaja tiene el moro con nuestra ocupación? El orden únicamente. Por eso nos tiene igual simpatía que los bandoleros a la guardia civil. Nos teme y no nos quiere. ¿Qué ventajas para el comercio, la industria i la agricultura nacional han conseguido nuestras autoridades del Rif? Ninguna.

»El balance de las autoridades que han pasado por el Rif se salva con un enorme pasivo de sangre y dinero, pero como activo, únicamente haber mantenido un orden relativo en los 1200 kilómetros cuadrados de nuestra zona. Esto es algo, claro es, pero nosotros decimos: ¿qué necesidad de gastar tanta sangre y tanto dinero para mantener el orden en territorios que no nos dan provecho alguno?

»¿Y en Tetuán vamos a hacer lo mismo? ¿Y el Garb también? Pero entonces esto para España va a ser un puro desastre.»

Després l'article combat la nociva preponderancia de l'organització militar en l'acció africana. Heus aquí lo que diu:

«El caso es que nosotros tenemos la culpa de ello, obstinándonos en que los conquistadores sean colonizadores. No, el conquistador a conquistar y el colonizador a colonizar.»

»Que las autoridades militares cuiden de la parte de conquista y orden, bien, pero nada les capacita para colonizar. Al contrario, pues colonizar supone facultades muy variadas, y el militar es especialista.»

»Una colonia no se lleva como un cuartel y a los que van a hacer obra de colonización, como soldados. Francia lo ha comprendido de tal manera, que sus territorios del Sudán, Senegal, Congo, poblados por negros salvajes, están bajo las órdenes de gobernadores civiles.»

»Marracos es una excepción, pues Lyautéy es un hombre de excepcionales condiciones, y no tenemos entre nosotros capitanes generales, tenientes generales y generales de división (¡cuántos grados!) persona que haya demostrado tener los dotes colonizadores de Lyautéy.»

»Pero hace años que Casablanca, Rabat, etc., tienen comisarios de policía (civiles). Nosotros en Melilla los jueces municipales y de primera instancia son militares.»

»Debemos cambiar esto por completo, y cada uno a su puesto.»

Aquesta incapacitat colonitzadora de Espanya la constaten especialment els estrangers que coneixen l'acció que's realitza al Marroc. En un interessant treball que acaba de publicar el «Journal des Debats», de París, s'hi llegeixen coses com les següents:

«De 1910 ençà els espanyols no han penetrat en el país ni per un sistema de camins, ni activant les transaccions sobre'ls mercats.»

«La situació dels espanyols és, doncs, precaria. Els indígenes ne tenen perfectament consciència i llur desdeny és tant més gran envers aqueixos cristians quant llur presencia no ha portat cap riquesa al país.»

Tal és la realitat. No pot ésser més negra, més trista. Cal no tenir la noció de les coses reals per a creure que'ls espanyols colonitzaran la llengua de terra que en el nord del Marroc els adjudicà el tractat franco-espanyol. Espanya no pot colonitzar, perquè està essencialment incapacitada per a tota veritable obra de colonització.

Els grans abusos que les Empreses de serveis públics cometen utilitzant com a instrument lo que al Municipi perteneix, han donat lloc a la municipalització; perquè comprovat i demostrat que'l monopoli ha d'existir de fet per la mateixa naturalesa del servei que no permet la coexistència de diverses empreses per la necessitat que hi ha d'ocupar el sol i el subsol; val molt més, és preferible que sigui aquest monopoli exercit no en benefici d'uns quants particulars sinó en benefici de la col·lectivitat.

Informació Local

En la sessió d'ahir de l'Ajuntament el senyor Cayallé va promoure un debat respecte al dictamen de la Junta de Sanitat, publicat pel setmanari «El Consecuente», en quin debat hi intervingué amb molt de lluïment el senyor Barrufet. De la majoria parlaren els senyors Pallejá i Briansó.

En la propera edició el publicarem detalladament.

Sembla que seran en gros nombre els nostres veïns que's traslladaran aquesta nit i demà a Saló, amb motiu de les festes que s'hi celebraran.

La Companyia Reusense de Tramvies ha establert el següent servei de trens per a avui, al preu de 60 céntims anada i tornada:

Sortides de l'araval de Robuster.— A les 19'14, 20'45, 21, 21'45 i 22'30.

El tren de les 22'30 tindrà enllaç amb el tren corren de la línia de València.

Per al retorn hi haurà els trens especials n.ºs. 2 i 4 que sortiran respectivament a la una i dos quarts de dues; però ademés podran utilitzar-se per a retornar tots els trens del matí de demà i de la tarda fins el de les 16'47 inclosiu.

De regrés de les seves possessions d'Escornalbon, ont hi ha passat una curta temporada, ha marxat cap a Londres nostre distingit amic don Eduard Toda, a qui desitgem feliç viatge i prompte retorn.

En les sessions de cine que's donaran avui en el Teatre Circo hi pendran part dues notables atraccions: la aplaudida cançonetista «Lina Raly» i la notable balladora «Palmira López».

El programa de cine serà abundant i escollit.

Amb motiu de fortes plujes que han caigut en diferents punts de la península, la temperatura ha sofert un remarkable descens.

Notícies de Madrid diuen que a les nits se veuen bastants abrics.

Gel cristallí VICTORIA

De venda en els principals colmata i tendes d'ultramaris
Dipòsit permanent per a la venda al detall **BAR ESQUELLA**
Plaça de Prim
(entrada pel carrer de Sant Llorenç)

Amb tot i haver-se improvisat, ahir se celebrà amb gran concurrencia al Foment Republicà Nacionalista, l'anunciada conferència de l'Eugenio Noel.

En una propera edició ne publicarem una ressenya.

Proposat per la «Junta d'ampliació d'estudis espanyols», que presideix el savi Dr. Ramón i Cajal, ha sigut nomenat pel ministeri d'Instrucció pública francès, «relateur» d'espanyol en la Escola Normal de Mestres de Montpellier, nostre bon amic i company l'il·lustrat professor de 1.ª ensenyança, don Eduard Fortuny Artigau.

Al fer present al bon amic Fortuny nostra coral enhorabona, li desitgem força llores, i prosperitats en son nou càrrec.

El gran festival que se celebrarà aquesta nit a Saló per les seccions corals «Orfeón Reusense» i «Eco Republicano» i la Banda Municipal, se registrarà pel següent programa:

«Ecos del pasado», pas doble per la banda.

«Gloria a España», Clavé, cors i banda.

«La Gioconda», fantasia; banda.

«Himne a l'arbre fruiter», Morera, cors.

«Campanone», banda.

«Els nets dels almogàvers», cors i banda, Clavé.

Les seccions corals seran dirigides pel mestre don Estanislau Matheu, i la Banda Municipal per don Josep Mari-món.

Vegis a quarta plana la caricatura de Junceda.

L'Empresa del Kursaal de Reus ens comunica que amb motiu de les obres de restauració que s'estan efectuant en dit saló d'espectacles, ha espés per a avui i demà les acostumades sessions de cine i varietats.

El governador civil ha rebut una carta del ministre recomanant-li que fomenti la subscripció per a erigir un monument an en Vasco Núñez de Balboa.

La vaga de l'Art Fabril segueix en el mateix estat. Els rumors que circulen de que ahir se declararia la vaga general a Barcelona no han sigut confirmats.

Segons diu la premsa de la capital catalana han sigut detinguts 23 individus, 5 dels quals foren posats en llibertat al declarar que perteneixien a l'Art Fabril, essent posats a disposició del jutjat els 18 restants.

Per lo que respecta a nostra ciutat segueixen paralizades totes les fàbriques, i observant els vaguistes la mateixa actitud pacífica i serena que'ls dies anteriors.

La reunió que casi tots els dies al cap al tart celebren els vaguistes en el Centre de Societats Obreres se ven concorregudissima i reguant molt d'entusiasme.

Durant aquests últims dies han celebrat reunions la major part de societats obreres d'aquesta ciutat per a tractar de la vaga de l'Art Fabril, havent acordat moltes d'elles apoiar moral i materialment als obrers textils.

Eduard Recasens Corredor de Comers col·legiat.— Intervenció de tota classe d'operacions als Banchs de la localitat.— Compra-venda de paper estranger.— Operacions de banca y borsa. **Araval de Santa Agna, 55. Telèfon 108**

En breu publicarà la «Gaceta de Madrid», ja rectificades, les propostes de mestres per a escoles, en virtut de l'últim concurs general de trasllat.

Durant les festes que se celebraran a Amposta se tributarà un homenatge a l'enginyer senyor Corsini, dedicant-li un carrer no amb làpida que també se inaugurarà en la barriada obrera,

S'ha fixat el dia 4 de setembre vinent per la subasta de les obres de construcció de la carretera de Morell a Torredembarra, secció de l'estació de La Riera, baix el tipo de 33.102 pesetes.

De l'Ajuntament

SESSIÓ D'AHIR

Comença a les 7'40 baix la presidència de l'arcalde senyor Sardà i amb assistència dels regidors senyors Cayallé, Recasens, Barrufet, Amigó, Barabá, Prats, Ambrós, Pallejá, Bonet, Elias, Briansó, Gasí, Granell i Lluaradó.

Se dona lectura de l'acta de la sessió anterior que es aprovada.

Passa a estudi una instancia de la Societat anònima «Riegos y fuerzas del Ebro» suplicant a l'Ajuntament la tingui per reposada en el lloc i dret de la Societat Energia Eléctrica de Catalunya.

També n'hi passa una altra suscrita pels representants de les Societats «Riegos y Fuerza del Ebro» S. A. i «Electra Reusense» pregant a l'Ajuntament tingui a la Societat Electra Reusense en el lloc i dret de la Societat «Riegos y Fuerza del Ebro» S. A.

Son aprovats els dictamins de la comissió de Foment proposant la concessió dels següents permisos:

A don Josep Llevat Sabadell per a convertir una finestra en balcó en la casa núm. 72 del carrer alt de St. Pere; A don Bonaventura Jené Fort per a enderrocar i reconstruir la casa núm. 3 del carrer de la Selva;

I a donya Teresa Domingo Gomis per a instal·lar una làmpara d'incandescencia en la fatxada del seu establiment del carrer Major núm. 12.

Es aprovat un dictamen de la propia Comissió a la sollicitud de don Joaquim de Dalmau demanant substituir per medi d'una volta d'acordonament la línia de xaflià entre les fatxades del carrer de la Selva i Sant Casimir.

I altra també de dita comissió de Foment sobre l'instancia de la Societat «Riegos y Riego del Ebro» S. A. en sollicitud de permis per a treure un troç d'aqüeducte en el camí veinal de Reus a Castellyell i Almostrer.

S'aprova la distribució de fondos del present mes i els comptes presentats.

Acabat el despatx ordinari se promou un llarg debat, del que'n donarem compte en la propera edició.

AVIS El Doctor Pere Fontana Gran, especialista en les enfermetats dels ulls, ha traslladat als dilluns de cada setmana, la visita que tenia establerta els dimenges, en el carrer de la Presó, 8, principal.
Hores de consulta: de 10 a 1 i de 3 a 5.
—A Barcelona, Diputació, 285.

LLUM ELÉCTRICA. Làmpara Metal-T insuperable, de filament metàl·lic trofílat. Única veraderament irrompible i la millor i més econòmica de totes les làmpares eléctriques. Des de 1 de juliol a 1'80 pessetes, de 5 a 50 bujies.—Lluís Escolá, araval de Santa Agna, n.º 40, Casa degudament autoritzada per a instal·lacions eléctriques de totes classes, comptant amb personal tècnic expofés per a dit servei.

ANUNCI

Al públic en general i en particular a tots els metalúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abaix expressada, posa a sa disposició el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent an aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, aixís com peces soltes de totes classes, a preus somament reduits.

Reus i juny 1913.
Roig Climent i Gual.

ESPECTACLES

TEATRO CIRCO

Grans sessions de cine per a avui, presentant hi part la notable ballarilla Palmira López i la notable cançonetista Lina Raly.

Escollit programa de pel·lícules.
Preus i hores de costum.

SALA REUS

Escollides sessions de cinematograf tots els dijous, dissabtes i dies festius.

Moviment del Port de Tarragona

dates facilitats per l'Agencia de don E. Fàbregas

Anunci de sortides de vaixells

Dia 9.—«Natalia» per a Liverpool; consignatari Mac-Andrews.

Dia 9.—«Pelayo», per a Londres i Hamburg; consignatari, Mac-Andrews.

Dia 9.—«Cabo San Vicente», per a Certe i Marsella; consignatari Pates.

Dia 11.—«Hesperus», per a Burdeos, Havre i Finlandia; consignatari, Bouda.

Dia 12.—«Italia» per a Suecia; consignatari Bouda.

Dia 16.—«Portugal» per a Ambrós, consignatari Mac-Andrews.

Dia 20.—«Sicilia» per a Noruega, consignatari Bouda.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

Dia 20.—«Arno» per a Dinamars, consignatari Ferrer.

ENOFOSFORINA

Reconstituïent el més eficaç i ràpid per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegria. Es tònic cerebral perquè remineralitza la **MATERIA GRIS** donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'autor
Farmàcia Serra Arraval de Santa Agna, núm. 80; i
Farmàcia Nova de N. Batalla - Portal Jesús
REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C. Martí Napolità (Alcañiz), REUS

IBARRA i C. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Màlaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Màlaga, Sévilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao; empleant solsament 14 dies en el viatge. — S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunberque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Certe i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya Per a Certe i Marsella

Agost	7	Vapor Cabo Nao	Agost	8	Vapor Cabo San Vicente
"	14	" San Martín	"	15	" Toriñana
"	21	" San Vicente	"	22	" Peñas
"	28	" Toriñana	"	29	" Corona
Setembre	4	" Peñas	Setembre	5	" San Antonio

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 46

POLVO NOEL
ANTISEPTICO
 ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALDATI
 SUAVIZADOR DE LA PIEL
 EVITA SUDOR Y MAL OLORES DE LOS PIES Y SOBACOS
 PARA DESPUES DEL BAÑO Y TOILETTE
 PARA DESPUES DEL AFEITADO
 UNICO AGENTE PARA PERU PORTUGAL AMERICA LATINA
 JOAQUIN FAY - HALLORCA 184 - BARCELONA
 Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i pot metall luxe a 1'25.
 De venda en Farmacies i Drogueries

DISPONIBLE

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14 **REUS**. L'unió fa la força

Fi de l'Associació. — L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimoni que pensin en el dia de demà en que la solista d'un dels dos pot causar-los la miseria.
 Els sollicitants depen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrán assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del veritable mutualisme.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS : Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs). La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**